

Η τέχνη είχε πάντοτε τη δύναμη να ενώνει

Πηγή: ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 1,55 Ημερομηνία έκδοσης: 03-07-2022
Αρθρογράφος: Επιφάνεια 1138.8 cm² Κυκλοφορία: 1200
Θέματα: ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΠΤΑΠΥΡΓΙΟΥ
Ο Γιώργος Εμμανουήλ
Λαζαρίδης και το «Ρέκβιεμ
για τη Σμύρνη»

Τι λέει
στη «ΜτΚ»
ο διεθνούς
φήμης σολίστ
και συνθέτης **55**

Γράφει το «Ρέκβιεμ για τη Σμύρνη» μετά από ανάθεση του Κέντρου Πολιτισμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και μιλά γι' αυτό

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

στην **Κυριακή Τσολάκη**

Γιώργος Εμμανουήλ Λαζαρίδης
Σολίστ, συνθέτης

Η τέχνη είχε πάντοτε τη δύναμη να ενώνει

θέμα των ψυχών που ταξιδεύουν ανάμεσα σε θάλασσες, αναζητώντας την ταυτότητά τους - μίας ταυτότητας που θα βρούμε μόνα στο φως του τόπου μας, εδώ, τώρα», υπογραμμίζει ο συνθέτης.

Οι θεομοί έχουν την ευθύνη να παρέχουν το οξυγόνο στην τέχνη

Θεωρεί πως μετά τις εξαιρετικά δύσκολες εποχές της οικονομικής κρίσης και της πανδημίας, το μυστικό για την τόνωση του κοινωνικού ιστού είναι η συνεργασία, η ομόνοια και η ομοψυχία. «Η τέχνη πάντοτε είχε τη δύναμη να ενώνει. Παρόλα αυτά σήμερα, όπως και τότε είναι πολύ δύσκολα πράγματα τα παραπάνω για το ανθρώπινο είδος, όμως κατορθωτά υπό τις σωστές συνθήκες και με εργαλείο την τέχνη.

Ας μην ξεχνάμε ότι στην όπερα, αλλά και σε ένα ορατόριο όπως το 'Ρέκβιεμ Για Τη Σμύρνη' συνυπάρχουν επί σκηνής δεκάδες ή και εκατοντάδες άτομα που ο καθένας προκαλεί τον δικό του ήχο... και αυτό, αντί για θόρυβος, μέσα από την τέχνη γίνεται μουσική και μέσα από τη μουσική φέρνει κοντά εκατοντάδες ή και χιλιάδες ανθρώπους κάθε φορά.

Όμως για να διατηρεί η τέχνη τις μαγικές αυτές ιδιότητες, χρειάζεται οξυγόνο. Και το οξυγόνο αυτό έχουν την κύρια ευθύνη να το παρέχουν οι θεομοί και οι οργανισμοί του τόπου, ειδικά αυτοί που είναι κρατικά επιχορηγούμενοι. Πάνω από όλους, φυσικά, την ευθύνη παροχής οξυγόνου την έχουν οι εκάστοτε κυβερνήσεις και οι τοπικές αρχές, κι ας κρύβονται, συνήθως, πίσω από τις παθογένειες των ίδιων των οργανισμών, που δημιουργούνται, συνήθως, εξαιτίας λανθασμένων πολιτικών αποφάσεων και μίας στρεβλής νομοθεσίας».

Ως παράδειγμα αναφέρει ότι, εφόσον οι κρατικά επιχορηγούμενοι οργανισμοί χρηματοδοτούνται κατά ένα μικρό μόνο ποσοστό, κατά συνέπεια μετατίθεται στους ίδιους η «ευθύνη» για την περαιτέρω οικονομική επιβίωσή τους, σαν να επρόκειτο για παθογενείς ιδιωτικές επιχειρήσεις, με κύριο στόχο, αναγκαστικά, την κερδοφορία. «Παρόλ'αυτά, η γραφειοκρατία που επιβάλλεται στους ίδιους οργανισμούς τους καθιστά εξαιρετικά δυσκίνητους και τους θέτει υπό τον τύπο ελέγχου που δυσκολεύει ακόμη περισσότερο την ουσιαστική συμβολή τους στην πολιτιστική άνοξη του τόπου, ενώ σε περίπτωση που ένας απολογισμός οργανισμού αποκαλύψει ακόμα και το παραμικρό έλλειμμα, τότε σταματά οποιαδήποτε περαιτέρω κρατική χρηματοδότησή του. Με δεδομένο ότι και οι ατομικές χορηγίες παραμένουν φορολογητέες, οι συνθήκες μέσα στις οποίες καλούνται σήμερα να λειτουργούν οι περισσότεροι επίσημοι θεομοί του τόπου, είναι, κυριολεκτικά, ασφυκτικές», λέει έχοντας και την πρότερη εμπειρία της καλλιτεχνικής διεύθυνσης του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης. «Έτσι, όμως, δεν γίνεται να μιλούμε για το οξυγόνο στην τέχνη, ούτε γίνεται να ζητούμε από την τέχνη να μας βοηθά ώστε να διατηρηθεί ο κοινωνικός ιστός συμπαγής. «Εκτός κι αν υπάρχουν πάντοτε εκείνοι που θα είναι έτοιμοι να ξεπεράσουν εαυτόν για να κατορθώσουν το ακατόρθωτο, για να είναι και οι πρώτοι που θα λιθοβοληθούν, για όσα δεν έκαναν. Ας μην μιλούμε λοιπόν για την τόνωση του κοινωνικού ιστού από την Τέχνη, αλλά καλύτερα, από την ίδια την νομοθεσία και από τις διοικήσεις που την εφαρμόζουν, όπως και από την αντιμετώπιση του κρατικού μηχανισμού προς τους επιχορηγούμενους φορείς πολιτισμού και προς τους καλλιτέχνες του τόπου. Η τέχνη, ναι, βρίσκεται στην διάθεσή τους ως 'υπέρτατο εργαλείο' για τον σκοπό αυτό», καταλήγει.

Το «Ρέκβιεμ για τη Σμύρνη» είναι ένα νέο συμφωνικό έργο, ανάθεσης του Κέντρου Πολιτισμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στον διεθνή φήμη σολίστ και συνθέτη Γιώργο Εμμανουήλ Λαζαρίδη, το οποίο παρουσιάζεται στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Επταπυργίου. Πρόκειται για άλλη μία μορφή πρωτογενείας που ο οργανισμός συστήνει.

«Πρωτοβουλίες όπως αυτές που παίρνει το Φεστιβάλ Επταπυργίου, ίσως ο πιο σημαντικός νέος θεσμός πολιτισμού στην Βόρεια Ελλάδα, αποτελούν 'οξυγόνο' για τους Έλληνες δημιουργούς, όπως και πηγή έμπνευσης και προόδου για ολόκληρη την ελληνική κοινωνία. Το Φεστιβάλ Επταπυργίου τιμά την τέχνη ως υπέρτατο αγαθό και όχι απλώς σαν μία παρένθεση στην καθημερινότητα. Τιμά την τέχνη ως εργαλείο που έχει την δύναμη να εξυψώνει τον άνθρωπο πάνω και πέρα από τις γνωσμένες δυνατότητές του. Το να δίνονται ευκαιρίες στους δημιουργούς ώστε να μπορούν να αφοσιώνονται στο λειτουργήμα αυτό, είναι κάτι ανεκτίμητο. Νιώθω στην πρόεδρο Άννα Μυκωνίου καθώς και στον καλλιτεχνικό διευθυντή Θανάση Κολαλά, γιατί μου έδωσαν την ευκαιρία να καταθέσω την ψυχή μου, με ένασμα και με αφορμή την απόδοση φόρου τιμής στο παρελθόν, στο παρόν και στο μέλλον του γένους. Επίσης τους ευχαριστώ επειδή, μέσα από την συνέπεια και τη συνέχεια των προσπαθειών τους για τη διατήρηση και τη διεύρυνση του πολιτισμού στη Βόρεια Ελλάδα, έχουν δημιουργήσει μία πολύτιμη όαση ελπίδας για τον τόπο μας», λέει στη «ΜτΚ» ο Γιώργος Εμμανουήλ Λαζαρίδης.

Η συνεργασία με το Κέντρο υπήρξε άριστη από τις πρώτες ημέρες της χαράς και του πρώιμου προγραμματισμού του 'Ρέκβιεμ' μέχρι τις δύσκολες ώρες της ολοκλήρωσης ενός κυριολεκτικά τεράστιου εγχειρήματος. Η δημιουργία ενός νέου συμφωνικού ορατορίου με τις προδιαγραφές που τέθηκαν ως στόχος, δεν είναι υπόθεση ούτε αυτονόητη, ούτε εύ-

κολη σε οποιοδήποτε στάδιό της. Είναι κρίσιμες σημασίας για τον δημιουργό να πλαισιώνεται από μία ομάδα παραγωγής που να δείχνει τόση εμπιστοσύνη και τόση ψυχραιμία αλλά και δύναμη σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας. Από την ανάγκη μου για απομόνωση και περισυλλογή έως την ανάγκη για διάλογο και υποστήριξη, το Κέντρο Πολιτισμού ήταν εκεί, πάντα. Με αυτό τον τρόπο, η Άννα Μυκωνίου, ο Θανάσης Κολαλάς αλλά και ολόκληρη η ομάδα εργασίας δεν αποτέλεσαν μόνο τη 'σπίθα' για να ανάψει μία νέα δημιουργική φωτιά, αλλά, κυρίως, αποτέλεσαν το αεράκι και τη δύναμη φροντίδας ώστε αυτή η φωτιά να διατηρηθεί και να ολοκληρώσει τον σκοπό για τον οποίο άναψε. Αυτό, ξέρετε, είναι εξαιρετικά σπάνιο στη χώρα μας αλλά και παντού», επισημαίνει ο συνθέτης.

Αν κάποιος ήθελε να ψάξει και να ανακαλύψει αναφορές στην Σμυρναϊκή παράδοση μέσα στο «Ρέκβιεμ», τότε θα έβρισκε δεκάδες. Μελωδίες που ζουν μέσα μας, από γενιά σε γενιά, όπως «Μενεξέδες και Ζουμπούλια», «Δεν σε Θέλω Πιά», «Η Σμύρνη Μάνα Καίγεται», «Στο 'πα και στο Ξαναλέω», «Ύπνε που παίρνεις το Παιδί» και πολλές άλλες, ανασυντίθενται μέσα στον Συμφωνικό μανδύα και μετατρέπονται σε νέο θεματικό υλικό, που όμως δεν χάνει ποτέ τον συμβολισμό του. «Για παράδειγμα, το τελευταίο μέρος του έργου βασίζεται σε έναν συνδυασμό αναπλασμένων μοτίβων από το 'Δεν σε Θέλω Πιά' και από το 'Στον Γιαλό μην Κατεβείς', που όμως φέρουν τα λόγια του Σεφέρη για τους 'φίλους' που δεν είχαμε ποτέ. Καθώς 'απαλασσόμαστε από αυτούς', ταυτόχρονα αποδεχόμαστε και τελικά υμνούμε τον Τόπο μας, που είναι ο ίδιος ο φωτεινός μας παράδεισος. Είναι, επειδή μπορούμε να τον βλέπουμε ως τέτοιο. Γι' αυτό και όταν το έργο φτάνει στο τέλος του, ο ήλιος και το φως της Ελλάδας συμβολίζονται μέσα από την καυτή ενέργεια της κριτικής πεντοζάλης, συνδυασμένης με το σεφερικό

info

4-5 Ιουλίου
Φεστιβάλ Επταπυργίου
Ερμηνεύει η Κρατική Ορχήστρα
Θεσσαλονίκης με σολίστ στο πιάνο
τον Γιώργο Εμμανουήλ Λαζαρίδη.